

Vijf diaconale vragen aan ...

Diaken Jouke Schat

In deze nieuwe rubriek laten wij mensen aan het woord die zichzelf dienstbaar hebben gemaakt aan de samenleving. Katholieken maar ook niet-katholieken, allen bewogen door de Geest.

Hoe en waar beoefen jij de diaconie?

Op diverse plaatsen in binnen- en buitenland. Mijn vrouw en ik hebben 15 jaar geleden een medisch project opgezet in het West-Afrikaanse land Togo. Daar hebben we inmiddels meer dan 10.000 kinderen onderzocht en behandeld. Ons werk staat daar nu even op een laag pitje vanwege corona. In Nederland zat ik de laatste tien jaar in het landelijk bestuur van de voedselbanken. Die functie heb ik per 1 januari 2021 verruild voor de diaconie in de stad Utrecht. Kardinaal Eijk heeft mij een zending gegeven om de diaconie in de drie parochies in de stad te helpen bevorderen.

Wat houdt je werk precies in?

Ik probeer aan de ene kant aandacht te vragen binnen de kerken voor de nood die in de samenleving leeft. Dat begint met informatie verspreiden via een aparte website (<https://rkdu.nl/>) en een bijbehorende tweewekelijkse nieuwsbrief. En aan de andere kant probeer ik de hulp van de katholieke Kerk aan mensen in behoeftige omstandigheden waar mogelijk te stimuleren. Ook daarvoor is de website nuttig; er staat een hele reeks van hulpmogelijkheden op de site. Het is verrassend om te zien dat er veel gebeurt, meestal zonder dat de buitenwacht er weet van heeft.

Heeft de Kerk nog wel een functie bij maatschappelijke hulp?

Goede vraag. Veel hulp is in de laatste decennia bij de overheid of maatschappelijke organisaties neergelegd en die doen ook veel goeds, hoewel niet altijd – denk bijvoorbeeld aan de Toeslagenaffaire. Los daarvan blijkt in de praktijk dat er altijd mensen tussen wal en schip terecht komen. Bijvoorbeeld omdat ze net buiten de criteria voor hulp vallen. Zelfs bij een zo goede organisatie als die van de voedselbanken; hun criteria voor hulp leiden ertoe dat van de 1 miljoen mensen die minder verdienen dan het minimumloon er maar ruim 150.000 geholpen kunnen worden. Hulpbehoevenden weten soms niet de wegen naar hulp te vinden en ook zijn er velen die schroom hebben om hulp te vragen. De Kerk is meestal laagdrempeliger en wij hebben, als het goed is, ook niet een hele batterij eisen waar je aan moet voldoen voordat je hulp krijgt. Dus blijft de Kerk heel relevant. Ook al omdat wij een heel bijzondere inspiratiebron hebben: Jezus Christus. Een voorbeeld van dienstbaarheid zoals er geen ander is.

Noem eens een paar concrete voorbeelden van hulp die de Kerk in Utrecht geeft.

De noodhulp van de PCI's bijvoorbeeld. Buiten de Kerk maar ook daarbinnen is die vaak onbekend. De drie PCI's in de gemeente Utrecht geven elk jaar zo'n € 80.000 aan concrete noodhulp. Een wasmachine, een nieuw kooktoestel, een kinderwagen voor een (hele kleine) asielzoeker, een overnachting voor een ongedocumenteerde vluchteling, er komt van alles voorbij. Vaak gaat het om zaken die de gemeente om één of andere reden niet betaalt vanuit een of ander potje. Een mooi voorbeeld is een laptop. Dat is voor de gemeente een luxe artikel. Maar als je asielzoeker bent en je moet je inburgeringsexamen voorbereiden, gaat dat bijna niet anders dan digitaal, zeker in coronatijd. Hetzelfde geldt voor schoolgaande kinderen uit de minst draagkrachtige milieus. Er is zoveel behoefte aan laptops dat ik van plan ben om een project te starten om tweedehands laptops in te zamelen, die zo nodig te reviseren en ze dan aan mensen die ze nodig hebben te geven.

Lukt het om voldoende mensen en geld te vinden binnen de Kerk?

Binnen de kerken wordt het aantal mensen dat mee kan helpen om noden te lenigen kleiner. Gelukkig is er nog steeds een aantal actieve parochianen dat zich hiervoor inzet. Zonder hen kan ik nauwelijks iets doen. Maar ik ben wel hard op zoek naar meer parochianen die bestaande projecten willen versterken en nieuwe willen helpen opstarten. Mail naar diaken@rkdu.nl als u wilt helpen of iemand kent die kan helpen. Ook niet-parochianen zijn zeer welkom, ieder mens van goede wil kan licht in de duisternis verspreiden. Wat betreft geld: dat is ook altijd welkom. Wie financieel iets wil doen, kan een gift overmaken aan een van de PCI's. Opdat die hun goede werk kunnen blijven voortzetten. Kijk op de websites van de parochies voor meer informatie of mail mij.

Helpers gezocht voor Papiercafé in Utrecht

Eén van de projecten in de stad Utrecht waar diaken Jouke Schat zich momenteel voor inzet, is het opzetten van een 'Papiercafé' in de H. Gerardus Majella parochie. Het Papiercafé is een plaats waar mensen terecht kunnen met vragen over formulieren en andere officiële papieren die ze hebben gekregen en die ze niet begrijpen (ook digitale formulieren en brieven). In het Papiercafé worden ze gratis geholpen door vrijwilligers. De bedoeling is dat het Papiercafé om te beginnen drie ochtenden in de week open is van 10.00 uur tot 11.30 uur. Op den duur wordt dat misschien meer, aldus de initiatiefnemers. Zij hopen in september van dit jaar te starten met het Papiercafé in het Leerhuis van de parochie.

Op dit moment zijn de voorbereidingen in volle gang. "We zoeken om te beginnen 'kwartiermakers' voor dit initiatief. Mensen die bereid zijn om bij de voorbereidingen te helpen. We hebben wat apparatuur nodig, we gaan folders maken (en andere publiciteit) die we in de buurt gaan verspreiden, we gaan ook instructies maken voor de vrijwilligers die dit werk gaan doen. We zoeken ook coördinatoren die de toekomstige werkzaamheden van de vrijwilligers willen organiseren. En natuurlijk vrijwilligers die vanaf september één of meer ochtenden werkzaam willen zijn in het Papiercafé," aldus de oproep op de website van de parochie.

Wie wil helpen bij de opbouw van dit diaconale project, kan zich melden bij pater Ignatius Maria (e-mail: ignaz.maria@stjan.org) of bij diaken Jouke Schat (tel.: 06 83939740, e-mail: diaken@rkdu.nl). In de stad Utrecht bestaat al één Papiercafé, namelijk bij de buurthuiskamer Bij Bosshardt van het Leger des Heils in de wijk Kanaleneiland.